

Megjelen
minden vasárnap.
Előfizetési ára egy évre
6 ft., fél évre 3 ft.,
három hónapra 1 ft. 80 kr.
Szerkesztő és ki-
adóhivatal a czeg-
lédutezai 3. számú Kaffka-
házban.

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

Hirdetési
Négyhasábnyi
egyszeri hirdetés
háromszorinál 4 sz. több-
szörinél vagy nagy ter-
jedelmű hirdetésnél ár-
leszámitás.
Egyes szám ára
15 kr.

17. szám.

Második évfolyam. 1863.

Április 26.

Javalló nézetek,

Sz. kir. Debreczen város erdőségeiben, a már tartóz-
kodás nélküli szokássá vált erdőrontás és facsempészet
meggátlására.

Az erdőségi jelen birtokviszonytól fogva, lehet-
etlen levén erdőségeinket, általában termelés útján
szaporítani és nevelni: ohajtandó, hogy legalább az
ami meg van, a lehetőségig conserváltassék.

Nem szükség felhozni az ébredező honi iparfej-
lődést, — vasutak, gyárak szaporodását, — melynek
felvirágzása, elválhatlan kapcsolatban van az erdőség
virágzásával, — s így szükségtelen az erdőség becsét
demonstrálni, azt a debreczeni polgár érzi legjobban,
mert minden alkalommal elegendő tanujeleit adta er-
dejéhez hű ragaszkodásának; de utódja érzendi még
jobban és az, mint legrészrehajlatlanab bír, — nem
a természet fukarságában, hanem eldödei könnyelmű
hanyagságában fogja feltalálni pótolhatatlan veszte-
ségének s így bekövetkezhető faszükségének okát;
— bár mi ezt még épen jelenleg nem érezzük: —
de az erdő utónövés lassu, mert egy szálla is egy
emberéletkort igényel, — mindazáltal ne mulasz-
szunk annyit ernyedetlenül elkövetni az ügy jobblé-
teért, mennyit jelenben magunk megerőteltése nélkül
is megtehetünk, czélul tűzvéni ki magunknak, létező
erdőségeinket lehetőleg fentartani és fentartatni: an-
nálfogva oly eszközöket használjunk fel, melyek nem
csupán az elkövetett erdőrongálásokat megtorlásában,
hanem az ezt meggátló, helyes megelőző intézkedések
által vezessenek czélhoz.

Ide vonatkozó tapasztalati nézeteimet felvilágo-
sításul és némi utasításul következőkben terjesz-
tem elő:

I. Erdőfelügyelő-személyzet.

1. Erdőszők.

Nézetem szerint első és legnélkülözhetetlenebb
szükségök van egy oly hivatali utasításra, mely
a kor igényeinek megfelelőleg, vagy a szakbizottmány
által terjedelmesen, részletekig újból, haladéktalanul
kidolgozandó, vagy levéltári régibb adatok közül ki-
szemeltetvén: velök ahoz alkalmazkodás végett mi-
előbb közlendő lészen. Ezen utasításnak kimaradha-
tatlan pontjai közé tartoznának véleményem szerint
következők:

Az erdőfelügyelő személyzet mindegyike, illető
járását minden héten köteles lenne, de nem meg-
határozott napon, egyszer, nézeteihez képest bejárni,
mely járatában belátása szerint rendelhetne maga
mellé egy vagy több erdőcsőzt — minthogy most
az ugynevezett pandurok az erdőszők mellett nem
léteznek; akiknek megvolt szinte a hasznok és ren-
deltetésök s emiatt visszaállítások ohajtandó.

Ezen körjáratában felfedezett facsempészőket,
ha azok valami tetemes kárt nem okoztak, azonnal
büntethesse, de meghatározandó és csekély összeg
erejéig, — mert fálálatnak oly rossz lovu talyigások,
hogy míg egy ilyennek bekisértetése mellett egy csőz
gyakran egy egész napot a városon tölteni kény-
telen, addig mások a járásában százannyi kárt okoz-
nak és okozhatnak; de ezt is, valamint a nagyobb el-
követett facsempészéseket és erdőrongálásokat név-
szerint minden hóban egyszer a gyorsabb intézked-
hetés végett köteles lenne egyenesen a városi tör-
vényszékhez bejelenteni, — mert minél hamarabb
ntól éri a tettést a büntetés: annál hamarabb észre
tér. — A körjáratban is azon kívül is találandó hi-
bák, visszaélésekről, köteles lenne rendszeres jegyző-
könyvet, vagy naplót vezetni, mely bármikor Tanács,
vagy erdőszeri bizottmány kívánatára előterjesztendő
lenne s ebben külön lenne megemlítve az amit szem-
élyesen fedezett fel, s külön ami bejelentés útján
jön tudomására.

Az erdőfelügyelő-személyzet havi rendszeres
jelentését mindenesetre egyenesen a Tanácshoz intézi,
melynek párja ugyanakkor az erdőmesterrel, ha ki-
vántatik, közlendő lenne.

(Folytatjuk.)

A tiszántuli h. h. egyházkerület

közgyűléséből.

(Folytatás.)

15. Olvastatott a n. m. k. Helytartótanács f. évi febr.
25-én 5062 sz. a. kelt s főt. superintendens urhoz intézett le-
irata, melyben Békésmegye kormányzójának azon eljárása, mi-
szerint a békésbánsági e. m. 1862. nov. 26. tartott gyűléséről
szóló jegyzőkönyvet, amiatt, hogy némely czikkei, egyrészt a
fenálló felsőbb rendeletek elleni tüntetéseknek tekinthetők,
másrészt a közig. hatóságok hivatalos eljárását nehezítik, zár alá
vette, nemcsak helyeseltetik, hanem az érdeklött jegyzőkönyvi
czikkek megsemmisítettnek; az e. m. elnökségnek köteletségébe
tételvén, hogy azok érvénytelenségét, az e. m. összes gyüle-
kezeteinek tudomására hozza; egybíránt Békésmegye kormány-
zója felhatalmaztatik, hogy a lefoglalt j. k. nyomtatványokat, az
e. m. Elnökségnek, ebbeli jelentkezése folytán, azon feltevés
mellől kiadhatja, hogy az e. m. hasonló határozatok hozatalától
jövőre tartózkodandik. — Nehézségbe vett határozatokint meg-
jelleltnek: 1. A 58. sz. alatti, melyben a tiszántuli e. k. azon
végzése, hogy az igazgató k. kormányzék azon intézvényei el-
lenében, melyekkel cath. tanulóknak evang. tanintézetekben,
külön engedély nélküli felvétele tilalmaztatik, — ez érdemben
hozott ellenkező határozatához való állhatatos ragaszkodása ki-
jelenítetik, buzdító példaul tekintetik. — 2. A 60. sz. alatti, mely-
nélfogva a mármarosugocsai e. m. azon végzése, melyszerint
saját lelkészeit, a haláleseteknek az illető szolgabírákhoz s ille-
tőleg százalékmegezésabás végett az adóhivatalokhoz betérjeszté-
sétől eltöltja, helyeslő tudomásul vétetik, és a lelkészeknek
meghagyatik, hogy polgári hatóságoktól semminemű megkere-
séseket, vagy rendeleteket, melyek nem egyh. felsőbbség útján
adatok ki, el ne fogadjanak. — 3. A 80. sz. alatti, melynélfog-
va Hlajnal Ábel esperesnek azon utasítása, miszerint a Gyomán
építendő iskola tervrajzát, a politikai hatóságnak bemu-
tatni nem engedi, helyeseltetvén, ehez alkalmazkodni hason-
setekben, a lelkészek és gyülekezeteknek szoroson meghagyat-
tik. Ez utóbbi határozatra nézve megjegyeztetik, hogy az épi-
tendő iskola tervrajzának követelt bemutatása által, koránsem
czéloztatott az evang. egyház részére, az 1790-1. 26. t. cz. ál-
tal biztosított azon jog korlátozása, melyszerint alsóbb rendű
iskolákat, belátása szerint szabadon felállíthat. E törvény által
azonban az egyház, mint építkező, nem mentetett fel a közig.
rendszerabályokon alapuló, azon általános és minden köz és ma-
gán építkezőt egyiránt érdeklő kötelezettség alól, melyszerint
az általános, ugy az egyes vidékekre vagy községekre nézve
fennálló építkezési rendszerabályoknak megtartása felett örködésre
hivatott hatóságnak, az építési terveket bemutatni, és annak,
a közrend és biztonság szempontjából erőszben kiadott határo-
zatait teljesíteni tartozik, különben az építkezés betiltását, vagy
a kiszabott büntetést magának tulajdonítandván. — Ugyanesek
erre vonatkozólag olvastatott Lázár Imre szolgabíró unak. fő-
ispáni helytartósági meghagyás folytán, a gyomai városi Elöl-
járóságnak kiadott azon rendelete, melyben az iskolaépítés meg-
kezdése, mindaddig betiltatik, míg a tervrajz be nem mutat-
atik. — Ennek képesében olvastatott a békésmegyei főispáni
helytartóság f. é. márcz. 11-kén 1079 sz. alatti átirata, mely-
ben a fenebb hivatolt helytartósági intézvény tartalmáról, illető
esperes ur értesítettik, s ahoz alkalmazkodásra felhivatik.

Ugyanesek idevonatkozólag olvastatott a n. m. k. hely-
tartótanácsnak, jan. 15. 61515 sz. a. kelt leirata, mely mellett
1862. augusztusi e. k. gyűlésünk jegyzőkönyve, következő meg-
jegyzésekkel küldetik vissza: 1. A 21. sz. 10. pontjára nézve,
mely szerint a komlósi, ilosvai, bilkei és csorvási gyülekezetek
részére, az összes egyházkerületben adakozás gyűjtésének ren-
deltetnek, figyelmeztetik főt. superintendens ur, hogy bármi-
nemű adakozások országszerte gyűjtésének engedélyezése, a
Helytartótanács köréhez tartozván, az engedély mindenkor a
maga útján kieszközönd. — 2. A 28. sz. a. végzést illetőleg,
melyben cath. ifjaknak iskoláinkban tanullatására nézve, köz-
gyűlésünknek törvényeken alapuló előbbi határozataihoz ra-
gaszkodása mondatik ki, az idevonatkozó intézvények megtar-
tása, egyházkerületünknek szoros köteletségévé tétetik. — 3.
A 51. sz. a. végzés, melyben a halálesetek bejelentését szor-
galmazó adóhivatali megkeresések folytán a lelkészek odauta-
sítottatik, hogy a polgári hatóságoktól semminemű rendeletet
ne fogadjanak el, amely nem egyházi felsőbbség útján érkezik,
— nem helyeseltethetik.

Végre még több, a n. m. k. helytartótanácsból érkezett
intézésny is előterjesztetik, melyekben cath. növendékek isko-
láinkban engedély nélkül tanulhatása tiltatik.

Végzés. — Tartozott tisztelettel, de egyszer-
mind mély fájdalomának el nem titkolhatásával fogadja
közgyűlésünk, a n. m. k. Helytartótanácsnak hiva-
tolt intézvényeit, illetőleg intézkedéseit, mint ame-
lyek által, a vallásos szabadságunkat s önkormány-
zási jogainkat biztosító, örök érvényű törvényeken
ejtetik érzékeny sérelem, azokból eredő, azokra fe-
tetett határozataink helytelenítettvén, vagy épen meg-
semmisítettvén. — Mire nézve ebbeli sérelmeinket
egy feliratban méltó fájdalommal elpanaszolni s ezek
orvoslását tiszteletteljesen kérni határozza közgyü-
lésünk, kijelentvén e feliratban:

1. a békésmegyei e. m. jegyzőkönyvének lefog-
lalására s némely czikkeinek megsemmisítésére nézve,
miszerint, — miután az oly határozatokért foglaltatott
le, melyek e. kerületünk, mint törvényes felsőség
végzéseihöz való alkalmazkodást tartalmaznak, s me-
lyeknek engedelmeskedni az e. megyéknek cónonszerű
köteleességek, melyek közül az 58. sz. alatti határozat,
vallásunk szabadságát, s viszonyosságát biztosító tör-
vényeken, a 60. sz. a. az 1790-1. diki 26-ik t. cz. 4 §-
án, melyben kimondatik, hogy az evangélikusok, azon
dolgokban, melyek a vallásra tartoznak, egyedül egyh.
felsőbbségöktől függjenek, melyben foglalt tiltakozá-
sunk, mint alább kimutattatik, az új bélyegszabály
által is igazoltatik; a 80 sz. a. végre az 1790-1. 26.
t. cz. 2. §-án, melyben kimondatik, hogy az evange-
likusoknak, minden további folyamodás nélkül sza-
badságukban áll iskolákat építeni, vagy megújítani, ala-
pulnak; — a lefoglalás méltán sérelemnek tekintetik;
ennekfolytán tisztelettel kérvén a lefoglalt jegyző-
könyvi nyomtatványok kiadatását, még pedig azon
feltevés nélkül, hogy az e. m. Elnökség kötelezze ma-
gát, hasonló határozatok hozatalától való ovakodásra,
mit kívánni, vagy aniért felelőssé tenni az Elnökséget,
igazgatásunk azon természeténél fogva, hogy nem az
Elnökség, hanem a közgyűlés hozza a határozatokat,
egyáltalában nem lehet; kérvén továbbá a gyomai is-
kolaépítést betiltó rendeletek visszavételét, annál-
kább, mivel építés tekintetében, az egyh. Elöljárósá-
gától sem lehet többet követelni, mint egyesektől, kik
a helybeli Elöljáróság közbejötténél többet eszközöl-
ni nem tartoznak, mit a gyomai egyh. Elöljáróság is
megtett, sőt megtette azt is, hogy miután az 1810-ki
építési statutumnak eleget tett, egyh. törvényes fel-
sőbbségének jóváhagyását kieszközölte; végre e. ke-
rületünk 21. sz. végzése 10-dik pontjára nézve kije-
lentvén, miszerint az ott megnevezett egyházak ré-
szére, nem házankint gyűjtendő segély engedélyezése
végett kerestettek meg a testvér egyházkerületek,
hanem csak a templomok perselyeiből adandó ala-
mizsna végett, minnek, a viszonyosságnál fogva, mindig
joggyakorlatában voltunk, s ezt mi is tettük, más
egyházkerületekbeli gyülekezetek irányában.

(Folytatjuk.)

Felterjesztése

az orsz. magyar gazdasági Egyesületnek, a gazdasági
és erdőszeri tanintézetek ügyében.

(Folytatás.)

VII. Nevelés és tanítás.

Miután a gazd. intézetek életre ható sikerét
egyedül attól függesztjük fel, mennyire képesek azok
a gazdálkodás gyakorlati fogásait növendékeikkel
közleni: a dolog természetéből folyónak tartjuk, hogy
mindazon növendékeknek, kik a gazdálkodás folyását
nemcsak szemmel kísérni, hanem annak kezelése és
folytatásában tevékeny részt is akarnak venni, állan-
dóul a gazdaságban kell lakniok.

Azonban ezt nemcsak a dolog természete, hanem
az intézet helyzete is parancsolja. Ugyanis, a gazd.
intézeteknek, többször felhozott okoknál fogva, saját
gazdálkodási tétrel kellvén birniok, és ilyen tért csak
a városok kebelén kívül lehetvén felfogni és beren-
dezni: a gazdálkodást gyakorlatilag tanuló növendék
az intézet kebelén kívül nem lakhatik; mert csak így
lehető a gazdaság folytatása és vezetése körül majd
a nap, majd az éj különböző részeiben előforduló
gyakorlatokban folytonos munkás részt venni.

A gazdasági rendszer tanulóinak ezek szerint
tehát az intézetben kell lakni. Azonban ezen mellöz-
hetetlen föltétel nem zárja ki, hogy az intézetben kívül
lakó s abba bejáró és így rendkívüli tanulók
is ne vétessenek fel.

Ezen körülménynél fogva, míg egyrészt gond-
doskodni kell az intézeteknek a tanulók lakáról s
mérsékelt díj mellett élmezéséről, másrészt a tan-
ulók nevelését is főgondjai közé kell soroznia. És
a mi meggyőződésünk szerint ennek így is kell lenni,

egyebeket mellőzve már csak azért is, hogy az intézet a tanítás sikeresítésére maga elébe tűzött cél elérhetőségét, ezen uton biztosíthassa; továbbá azért is, hogy az intézet kebelében fejlődhessen ki egy magasabbra törekvő, szellemes családi élet, melynek iránya és szelleméhez törekedjék igazodni az intézetbe lépő tanulói elem.

Ezen alapra állva már, az intézetekben követendő nevelési alapelvet következőleg lehet megállapítani: legyen az intézet élete és szelleme humanitással párosult szigorral fejlesztve, és fentartva; hasonlítson az egy józanul és kellemesen vezetett családi élethez.

E józan elvekből kiinduló, a kölcsönös bizalom és szeretet enyhében fejlődő nevelés, kimutatja a tanítás sikeres útját is; mert hiszen eredményre vezető oktatást, amaz elvek gyakorlati alkalmazása nélkül gondolni sem lehet.

A tanítás egyik sarkalatos kiinduló pontjának tartjuk mi, hogy a gazdasági intézetek ne tűzzék magok elébe amaz elérhetően cél, mintha képesek volnának akár gyakorlati ügyesség, tudományos képzettségben tökéletes egyéneket bocsátani ki az életbe; mivel ezen téves hitből eredő föltétel, mind magokat az intézeteket az erőlködés sikertelen terére és a tudóskodás tömkelegébe sodorná, — mind a tanulókat, kik ezen szellemet észrevétlenül is beszívják, elbizakodottakká s olyan vakhitűekké tenné, mintha az intézetből kiléptök után, már semmi tanulni valójuk nem maradna.

Ezeknél fogva: szorítkozzék a tanítás a felvett tudományok lényegére, adván azonban mindenikből kerekded egészet; a szabatos rövidség által ébreszsen kedvet a tudomány iránt s így utalja mintegy a tanulót arra, hogy a tudománybailly módon történt bevezetés alapján magát önszorgalmilag művelje.

A tudományok tanításában pedig kövessék a tanárok a fejtegetve oktató, nem pedig a pusztán előadó, tudósságot néglYZŐ tanmódszert: hogy így az értelem természetszerű fejtése mellett, a tanulási kedvet ezen uton is ébren tartván, azt annál inkább az intézetek közszellemévé tegyék.

A nevelés és tanítás ezen általános elvei alkalmazására, ugyanezen elvek alapján dolgozandók ki az intézetekben követendő rendtartási és figyelmi szabályok.

Az intézetekben követendő rendtartásban, legyenek kidolgozva és külön nyomtatványban kiadva: az intézetbe beléphető rendes tanulók számának meghatározása, a tandíj megállapítása, a tanulók száma arányához mért szegény, de jó tanulók díjnélküli felvétele és tanítása; a felvételt, házi rendtartást illető, a gyakorlati tanítás eszközzésére megkívántató rendeletek és szabályok, az elméleti oktatásra vonatkozó intézkedések, a félévi vizsgák ideje, rende; az intézetből való kiléphetést illető szigorlat és a bizonyítvány vagy oklevél kiszolgáltatása módja.

A fegyelmi szabályok legyenek minél rövidebbek és általánosak; a netalán előforduló kihágásokat illető büntetések, mennyire lehető: szorítkozzanak atyai intések és dorgálásokra s ezek nem használása esetében, tanári testület által kimondandó elutasításra.

A rendtartás és fegyelmi szabályok ezen alapelvek szerinti kidolgozása, az illető felügyelőséget és tanári kart illeti.

Miután az intézetbe rendes tanulóvá csak oly ifjak léphetnek, kik évenként tandíj s élelem fejében 250—280 frtot fizethetnek, nyilván való dolog, hogy gazdasági pályára egészen szegény, de szorgalmas ifjak nem egykönnyen képezhetik ki magokat. Ezen nehézség elhárítása tekintetéből indítványba hozzuk: hogy a gazdasági szegény tanulók számára az országos pénztárból, vagy valamely más alpból ösztöndíjak (stipendia) rendeltessenek s ezáltal a szegényebb sorsuak tanulása lehetővé tétessék.

A földműves iskolai tanulók, kik a gazdaság körül előforduló minden munkára alkalmaztatnak, az élelmezést az intézettől kapják s ennek fejében 50 frtot fizetnek.

VIII. Tan- és egyéb segéd eszközök.

1. A gazdasági intézet számára szükséges egy kellően rendezett, — épületek, állatok, gazdasági gépekkel felszerelt, hasznot hajtólag s ügyesen vezetett 500—1000 holdra terjedő gazdaság, a gazdaság területén, a különféle trágyanemekkel s növénytermesztésekkel teendő kísérletekre szánt tér.

2. Kívántatik az erdőszeti iskola számára egy 400—1000 holdra terjedő erdőség, mely ha nem lehetne az intézet tulajdona, lehessen az intézet annak

legalább annyira független kezelője, hogy ezen erdőt a gyakorlati tanítás céljainak és a körülményeknek megfelelőleg okszerűen rendezhesse, átalakíthassa s kezelhesse. Ezen erdőnek az intézet szomszédságában kell lenni.

3. Szükséges az intézet kebelében, gazdasági és erdőszeti, fűvészkonyha-gyümölcsöskertet és faiskolát állítani.

4. Beszerzendők az olyan gazdasági s erdőszeti műszerek is, melyek különben a helybeli gazdálkodás és erdőszködés folytatására elkerülhetők volnának, de szükségesek azért, hogy a használatban levő műszerekről, az intézetek növendékei helyes ismeretet szerezhessenek.

5. Föld- és lejtmerési, a legszükségesebb természettani, vegytani készülétek és eszközök.

6. Gazdasági és erdőszeti állat-növény-ásvány-(szikla és termőföld fajok) gyűjtemények.

7. Intézeti épületek, melyekben meglegyenek a szükséges tanterem, gyűjtemények helyei, az igazgatói, tanári és tanulói szállások.

8. Hogy az intézetek rendes növendékei ben az intézetben élelmezethessenek, vagy a főépületben vagy külön állítva, szükséges egy élelmező számára: szállás, konyha s ebédlő-terem, melyet az intézet igazgatósága, valamely vállalkozónak bérbe kiadhasson.

9. A földműves-iskola számára külön épület, melyben az illető tanár és növendékek lakásán kívül legyen egy ebédlő s egyszersmind tanterem, dolgozószoba, konyha, kamara stb.

IX. Az intézet személyzete.

1. A tanári kar.

Mint fenebb a tantárgyak szakszerinti felosztásából látható, a gazdasági intézetben szükséges egy

a) Igazgató tanár, ki egyszersmind az erdőszeti és földműves iskolafelett is áll.

b) Az igazgató segéde, ki a gazdaságtan azon ágait tanítja, melyeket az igazgató elfoglaltatása miatt nem taníthat.

c) A mennyiség, természet és vegytan rendes tanára.

d) A mennyiség — természet és vegytan segédtanára.

e) Egy gazdatiszt, ki a gazdaságot vezeti és a növendékeket a gazdasági gyakorlatokban oktatja.

f) Egy kertész.

g) A földműves-iskola vezetésére egy tanár.

h) Egy erdőszeti rendes tanár.

i) Egy erdőszeti segédtanár.

Az igazgatóban megkívántatik, hogy tudományosan mivel gyakorlati gazda s egyszersmind kitűnő tanár legyen. — Az egész intézetről ő levén felelős, a gazdaság felett tökéletes intézkedési joggal kell bírnia. A nevelés és tanítás, valamint a rendtartás és fegyelem gyakorlása körében, a tanári kar közbejöttével, mint elnök és végrehajtó szerepel. Egyébiránt midőn ezen intézetek közül valamelyik életbe fog lépni, jogai és kötelességei még szabatosabban megállapítandók.

A tanárban úgy, mint a segédben megkívántatik, hogy szaktudományában tökéletes jártassággal, emellett igazi nevelve-oktató s gazdasági gyakorlattal bíró egyéniség legyen.

A gazdatisztben, kertészben ugyan ilyen tulajdonok követelendők.

2. Az intézet cselédsége.

a) A gazdasághoz szükséges cselédek számát az igazgató befolyása alatt a gazdatiszt határozza meg s fogadja fel.

b) Az intézeti cselédséget az igazgató fogadja fel, a szükséghez képest. A cselédség szükséges az épület, a tanterem, a tanulói lakok stb. tisztán tartására, a tanításnál előforduló szolgáltatásokra stb.

X. Az intézet vezetése és igazgatása.

1. A magas kormány által felállítandó gazdasági s erdőszeti intézet, a velek kapcsolatban levő földművesiskolával együtt Magyarország főkörmányszéke legfelsőbb felügyelete alatt áll.

2. Ohajtandó, hogy az ország főkörmányszéke az intézetet illető minden fontosabb ügyekben, melynek például az intézet gazdasági elrendezése, az igazgató és tanárok választása, az orsz. magyar gazdasági Egyesületet, vélemény-adásra mindenkor felhívja, sőt, hogy a főfelügyelet gyakorlására a magyar gazdasági Egyesület közreműködését igénybe vegye.

3. A felügyeletet gyakorló bizottság feladata: az intézeti gazdaság felszerelése, költségvetési felülvizsgálata, a tanárválasztásokról, az alkalmas egyéneknek az ország főkörmányszékénél kinevezés végett ajánlása; az intézet fejlődése s munkálkodása, gyakori megtekintése, a nyilvános vizsgálatokon való

megjelenése stb. Az intézet állásáról az év végén az ország főkörmányszékéhez kimerítő jelentést küld be.

4. Az intézetet közvetlenül igazgatja és vezeti az igazgató. Elnöklete alatt alakítja a tanári székét. E tanári szék határoz és ítél a tanulók felvétele, az óra-terv megalapítása, a bizonyítványok kiállítása s mindennemű tanügyet illető dolgokban, valamint a feltűnőbb fegyelmi esetekben.

(Folytatjuk.)

Ha egyik nem, a másik.

(Esténkinti mesék urambátyámnak.)

Elmeséli Udvardy Vincze.

(Folytatás.)

Harmadik este.

Alig telt el öt nap Halmi megérkezése után s Lovassyné házában egészen megváltozott a világ. — Vidám elégtel tekinteten kívül mást nem lehetett ott látni, ha valami ismeretlen ember oda tévedt volna, bizonyára azt hiendette, hogy a boldogságnak gyűpontja ez a ház s innét sugárzik szerte az egész világra.

Halmi mosolygva sugdosá. Etelka fülébe a bókakat, Etelka mosolyogva fogadta el azokat, ha Darvas-Szilárdi ur olykor meglepte az édesen sutgó párt, nem igyekezett a szívéből arcára feltörekvő elégtel mosolyt elpalástolni s Lovassyné arcán örökösen ott ült a mosoly, mint illik egy szives házinő arcán ülnie, kinek vendégei meglegedettek és boldogok.

S valóban az ő vendégei azok voltak.

Szilárdi-Darvas ur a legszenvedélyesebb piquettirozó leendett a világon, ha Lovassyné nem létezett volna, — így ezé volt az első s míg a hosszú forró nyári délutánokat a két öreg (mint ők magukat nevezék) a nagy ebédlő-teremben piquettirozta át, a fiatalok a mellékszobában sügtak-búgtak, édelegtek, melynek ajtaja illedelem szempotjából nyitva volt ugyan hagyva, de nem azért, hogy a benülők épen a rendkívüli és kiállhatatlan hőségről vagy a piquettekről és négy ass-ról kénytelenitessenek beszélni, melyeket Lovassyné triumpháló hangon szokott ellenfelének fülébe harsogtatni.

Ebből látnivaló, hogy mind a négyen elégedettek és boldogok lehettek; mert ha Darvas urnak nem szerzett is valami nagy örömet és gyönyörűséget az a szerencse: Lovassyné által mindig megmattoltatni engedni magát, kárpotlást nyert másrésről azáltal, hogy örömpesve szemlélhette, mint munkálódik a sors kezére, szövevényes tervének sikerült kivitelében; Lovassynét a megnyert piquett-parthiek boldogították, Halmait a szerelem, mely Julcsájának szeméből eltítkolhatlan lángokkal sugárzott felé, Etelkát a siker, hogy az eleinte oly nehéznek látszó szerep oly könnyen megy, mintha örökké abban gyakorolta volna magát. Egyébiránt nem is volt az valami nagy mesterség: a kaczerkodás az a tudomány, melybe a nők legkönnyebben beletanulnak.

Ezért nem is lehet csodálnunk, hogy Halmi a csöndes éj magános óráiban, igen sokat okoskodott és igen sokat monologizált; s hogy ugyanezen idő alatt Hevesi Imre barátunk is igen sokat okoskodott és igen sokat monologizált azt az én mondásom nélkül is elgondolhatja urambátyám. Akármily szép kilátásokkal s megnyugtató ígéretekkel biztaták is a cselészöví rokonok, eltávozásakor, teljes nyugalomra vergődni nem tudott, az azóta eltelt egy hét alatt soha sem. És ez ránézve kétszeres baj volt; más ember tán föl sem vette volna olyan nagyon, ezt az egész históriát, hanem ő ügyvéd volt, ki egész nap a perekkel foglalkozott s csak este ért rá a sziv ügyeivel foglalkozni: már pedig este az egyedüllét óráiban, ágyban fekve, az ember kedélye sokkal izgékonyabb s képzelete nagyon disponálva van arra, hogy minél sötétebb gondolatokat varázsoljon a lélek elé; így történt, hogy gyakran egész éjeken át nem aludt s ha jött is szemeire álm, sötét ijesztő képekkel nehezedett az lelkére s ahelyett, hogy enyhítette volna a kifáradt testet, még jobban eltikkasztá.

Egy alkalommal az utcán találkoztam vele.

— Mi bajod van? kérdém kezeimet összecsapva, házasulandó embernek nem szabad ily pápista szíben lennie! Ej-ej — ez nagy baj, bizonyosan vigyázatlan voltál.

— Isten tudja mi bajom! válaszolt ő kedvetlenül.

— Az bizonyosan tudja, viszonzám én, hanem neked magadnak is kell tudnod!

— Egy hét óta minden nyugalom oda van.

— Ahán! értelek már, Halmi bizonyosan megkezdte Etelka szívének territóriumán, az irtóháborut ellened....

— Mondasz valamit...
— És talán nagyobb sikerrel mint eleve hívd? mi? ugy-e mondok valamit most is, mi? hja! kedves barátom, ilyenek a nők!

— Hisz a dolog bibéjét nem igen találd el, felelt erre ő, jegyesemben kételkedni nincs okom, — hanem mégis csak ez a dolog az, ami engemet bánt. Lovassné valami cselofogásra bízta e dolog szerencsés eldőlését s én egy hete eljöttem onnét, egy hét óta nem kaptam semmi tudósítást, nem csodálható tehát, hogy e kétség örökös izgatottságban tart.....

— Csak ennyi az egész baj?...
— Egy bajnak elég ez!
— De ezen nagyon könnyű segíteni! kirándulsz Lovassnéhoz s egy vele tartott titkos tanácskozásban röviden végire jársz az egésznek!

— Igen ám! csak hogy letiltottak erről!
— Ne törődjél vele, szerencsédet, boldogságodat egy ostoba kockajátékra csak nem bízhatod! — lépj a törvényes térre, igyekezzél ellenségedet a paragrafusok segítségével minél jobban falhoz szorítani, napjainkban ez a legbiztosabb s célravezetőbb státuszpolitika!

Imre egy kis ideig gondolkodott s aztán kezembe csapva fölkiálta:

— Ezt fogom tenni! — s azzal távozott.
Mikor másnap délután Lovassné házához érkezett, épen együtt találta jegyesét és Halmait. Etelkát kissé meglepte a váratlan találkozás, de csakhamar elfojtá az ebből támadt zavart s újjával az érkezőt megfenyegetve, szolt:

— Ön ugyan szép ember! már két hét óta itt vagyok s azóta egyszer sem jött jegyesét meglátogatni.

Hevesi megcsókolta a fenyegető kezét. Ez úgy hiszem oly divatos manóver, hogy általa a titok fölfedezése kockázattá válik épen nem vala. Tehát megcsókolta a kis fenyegető kezét s azt felelé, hogy:

— Hiszen Etelka a zárdába visszament!
— Igen visszament, de ön azt nem tudá s mégis két hétig felénk sem nézett! — ha a véletlen szerencse Halmait közénk nem hozza, szép kis multságunk lett volna, mondhatom!

Halmait, ki az elébb boszankodva néz, mily buzgón csókosá Hevesi a leánya kezét, e szóra már csak demonstrációból is kénytelen volt egy udvarias kézcsókkal válaszolni, mit aztán Hevesi olyan formán torolt vissza, hogy Etelkához lépett s megfogva mindkét kezét, amennyire csak a titoktartás engedé, engedelmes hangon szolt:

— Ily kellemesen eső vád ellen balgatagság volna magamat mentenem, csak bocsánatért esdek tehát.....

— Azt sem nyer, volt a csintalan válasz, s annyival inkább nem, mert tudom, hogy most is nem szíve, hanem csak valami rut per vezette ide!

— S ha én e sejtelmet megczáfolom?

(Folytatjuk.)

Közélet.

— Pesti lapokból olvassuk, hogy a gazdasági tanintézet, városunkban, haladéktalanul felállították.

— E hét elején távozott el városunkból Reszler István ur, színésztársulatával. — Ha elfogulatlanul ítélünk, meg kell vallanunk, hogy R. ur vállalatja, nem volt jó hatás nélkül városunkra nézve, s ha ittott kifogást tehetünk is ellene: a benyomás, melyet maga után hagyott, általában nem kedvezőtlen. Csak azt emlíjük, hogy rendes színházjáróink száma, alatta tetemesen megszaporodott. Kétségkívül jó volt ez átmeneti korszak az állandó színházra nézve, melynek immár van egy kis közönsége, amelyre biztosan számíthat. A színészet ügyének az is használt, hogy e szintársulat tagjai, művelt emberekhez illő magaviselettel igyekeztek, az állásuk irányában eddig nagy mérvben uralkodott előítéleteket elenyésztetni; s bár nem mindig voltak kedvező helyzetben: az előre gyanúsítatókat megszegyenítették azáltal, hogy adósságot és rossz véleményt sehol sem hagytak magok után. Mi sulyt fektetünk e körülményre, mert nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a művész, nemcsak művész, de ember is, és nem tartjuk lehetőnek, hogy műveltséget taníthasson az, aki maga nem művelt.

Másrésről be kell vallanunk, hogy Reszler ur szintársulatának becsülettel megállhatására nézve, legtöbbet tett egyesek buzgalma, kik közül némelyek az egyleti téren, mások anyagiakban, többen mindkétféleképp előmozdították az ügyet. — A kölcsönös jó viszonyt szépen illusztrálja azon néhány szó, melyben R. ur az utolsó előadás szinlapján következőképp vesz búcsút: „Mélyen tisztelt pártfogóim! — A mai előadással, búcsút veszek e nemes város t. cz. közönségétől. Fogadják legforróbb hálámat, irántam tanúsított pártfogásukért. Fogadja a casinóegylet és a színügyegylet választmánya elismerésemet, társulatom

és a magyar színészet érdekében tett fáradozásaiért, valamint azon lelkes honpolgárok is, kik anyagi szükségemben mindig segédkeztek nyujtának. — Ha minden igyekezetem daczára a t. cz. közönség igényeinek meg nem felelhettem, menten ki azon nyomasztó helyzet, melylyel egy vidéki színigazgatónak folytonosan küzdeni kellett. — Fogadják forró hálám és szíves köszönetem. — Ha isten és e nemes város t. cz. közönsége úgy akarja, a viszontlátásig! — Reszler István, színigazgató.“

Reszler ur társulata innen Pozsonyba utazott, onnan két hó múlva Bécsbe megy, a wieneni színházba hivatván meg, végre Nagyszombatot és Sopront szándékozik e nyár folytán meglátogatni. — Sok szerencsét vállalhatnak.

— A mai vonattal kitűnő vendéget várunk: Hauser Miskát, kinek, — mint a most élő hegedűművészek egyik legjelesbikének — neve, olvasóink nagyjából is ismeretes. Hauser posonyi születésű, s egyike azon honfitársainknak, kiket arra kárhóztatott végzetők, hogy dicsőségüket külföldön, idegenek közt alapítsák meg. Külföldi utja és diadalait körülményesen leírja egy lipcei nyomatu két kötetes mű, melyből mi eléggé tartjuk csak annyit megemlíteni, hogy művészetével nemcsak az egész művelt világot, de itt-ott még a vadembereket is elragadta. Temérdek kitüntetései közt nem utolsó helyet foglal el az, hogy Viktor Emmanuel olasz király által a szent Mór és Lázár rend lovagjává kineveztetett. — Szerencsének kell neveznünk, hogy Hauser ur hegedűjátékát, e héten, a körülményekhez képest egy vagy több hangversenyben élvezhetjük.

— A magyar földhitelintézet, bár a debreczeni kedvező nézetekről biztos tudomása volt, elfeledkezett Debreczenről, midőn a magyar takarékpénztárakkal összeköttetés és vidéki bizottmányok alakításáról volt szó. Ez nem volt helyes, és sietnünk kell azon jó kútfőből vett hír közlésével, miszerint alapos remény van arra, hogy Debreczennek magának is lesz külön bizottmánya.

— Debreczen város mint földesuraság és Szovát község, mint jobbágyság közt, majdnem 20 év óta folyik egy per, melyben, említett község, az 1845-ben lefolyt és végrehajtott urbéri rendezési és legelőelkülönítési per revideálásán erőködik. Ily természetű, minden forumon keresztül ment, helybenhagyott, és végrehajtott egyességet azonban megmásítani, sem az 1836, 1840 s 1848-diki törvények, sem az 1853-ki urbéri pátens, sem a most érvényre hozott törvények szerint, nem lehet; de mi is lenne birtokviszonyainkból, ha földesuraság és jobbágyság közti egyességeket, minduntalan bolygathatnánk? — A nmlg. királyi tábla e napokban hozott ez ügyben ítéletet, mely által Szovát község, keresztétől elmozdítottatik.

— A vásártéri lovarda árverési végrehajtás alá került. Belling ur, úgy látszik, Tertzy kisasszonyon, Robert di diábelón és hajmeresztő ortografián kívül, egyebet is hozott Amerikából, amivel Aradon, egy hiszékeny urat, 4000 forintig berántott. — Azonban visszarántották.

* Hosszantartó száraz szelés napok járván, örömmel emlíjük meg azon kedvező körülményt, hogy az őszi vetések, határainkon a legszebben díszlenek, s ha mostanában bő eső áztatja földünket: a legszebb termésre lehet kilátásunk. — Annál sajnosabban szólhatunk a mezőtörvények kellően nem alkalmazásáról. Éjente egész csapat lovat és marhát lehet látni a legzöldebb buzaföldeken, anélkül hogy a mezei rendőrség figyelme ide is kiterjedne. A dülő utakon lévő földek némelyike is a pusztulás szemmel látható jeleit mutatja, sok helyen fel vannak a deszkák szedve s szerencse ha szekérrel átmehet rajta baj nélkül az ember. A legelő csordakutai az enyészet bús képét tüntetik elénk. Oldalai, kávi elhordvák, a kútágas, veder, gyakran ostor nélkül. A mező kerülői is csak fehérholló ritkaság képen láthatók, s innen magyarázható ki, hogy a kátékonyaság nyomai, leginkább a házatán való földeken látszanak.

— Városunkban azon hir kezdű izgatni a kedélyeket, hogy a hús ára ismét 2 krajczárral fog emelkedni. Mi úgy véljük, hogy a hir tévedésen alapul, ellenkezőképp, úgy kell értelmezni, hogy 2 krajczárral leebb fog szállítatni. Legalább a marha árának naponkint alább szállásából ezt kell következtetni.

— A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya, holnap april 27-kén, Nagyváradon a kaszinó teremében gyűlést tartand, melyre a vál. tagokat, id. Elnök Tisza Kálmán ur meghívja. — (Ez alkalommal figyelmeztetjük a biharmegyei gazdasági egyesület aláírási ivtartóit, hogy ez iver beküldésének határideje f. hó 27-kén lejár.)

— A békésmegyei gazdasági egyesület, jövő hó 3-ik és 4-dik napjain, Csabán, lóversenyvel egybekötött állhatkiállítás rendez; melyen azonban az itt ott még uralkodó marhavész miatt, csak ló, juh és sertés állítatik ki.

— Az országos gazdasági egyesület Elnöksége, hazafias adományozásra hív fel, melynek eredményéből a gróf Károlyi István által ajándékozott, Pest melletti telken földműves iskolát állíthasson.

— Ráth Mór előfizetést hirdet Vörösmarty összes műveire, melyek még az év folytán, 12 kötetben megjelennek. Előfizetési ár 12 frt.

Színház.

April 17. Foltényi és Fehérváry javára: „A huszárok diadala.“

April 18. Először: „Dunanan és fia utazása.“ Operette 5 felv. Irta Offenbach,

April 19. „Dobó Katicza.“

Apr. 20. „Dunanan és fia.“ Dicséretére legyen mondva közönségünknek: e híres mű ma másodsor bukott meg Debreczenben.

April 21. Búcsúelőadás. A kis templom javára: „Egy magyar király.“ Drama 3 felvonásban. Irta Húgó Károly.

Gazdaszat, ipar s kereskedelem.

Debreczen. 1865. Apr. 24. — Hogy jelen pénz és üzletviszonyaink közt, csak középszerű országos vásárra sem lehetett kilátás, az természetes. Amellett, hogy terményeink, külbefolyásoknak engedve, csaknem kizárólag a legnélkülözhetőbbre szorítkoznak s mindinkább megszűnnek kereskedelmi cikkek képezni, a pénzforrások is egymásután szűnnek meg, a rendelkezésükre álló segédeszközöket, az üzletvilág használatára engedni és sulyosbítták a kórállapotot, mely kimaradhatlan következménye azon körülménynek, midőn egyrésztől, a használatól elvont tőkék holt halomba gyűlnek, másrésztől pedig, a legkárosabb utóhatású szükség uralkodik. — Egyébiránt ma már az országos vásárok is azon avult intézmények közé tartoznak, amelyek, bár egyes városokra, mint ilyenekre nézve, nagyfontosságúak, magára az ipar és kereskedelemre nézve, az ezek körül újabb időkben folyton uralkodó nagy vetély következtében, mindinkább tért veszítenek. Minél kevesebb állapotban vannak közlekedési viszonyok és kereskedelmi törvények, annál jogosultabb oly helyek szükségére, hol bizonyos helyeken, meghatározott időben sokan összejöjjenek és szükségleteiket fedezhessék s üzletet folytathassanak. Tényleges bizonyossága ez állításunknak azon körülmény, hogy talán az egész ismert világon, oroszországi Nisnei — Nowgorod azon egyetlen hely, hol az országos vásárok, régi dicsőségüket mai napig is fentartani bírták, és itt is télközépen esik legnagyobb vásár, midőn az ut és hidépítést, a természet teljesíti. — E körülményeket tekintve, országos vásáraink hanyatlása inkább örvendetesnek, mint szomorítónak látszik. Mint a nemesség előjogai és a papság tudománya, egykor kizárólagos tulajdonai e két osztálynak, ma már mindenki sajátjai lettek, s kifogyhatlan forrásaik jótékonyaságában, mindenki osztozik, — úgy oszlik szét az országos vásárok jótékonyasága, oly helyeken, hol közlekedési viszonyok és kereskedelmi törvények, a kor igényeinek színvonalán állnak, az év minden napjára. Ezeknél fogva helyesebben teszszük, ha üres sopánkodás helyett, az egykor oly híres debreczeni országos vásárok örökre letűntnek látszó napja után, azon reménnyel vigasztaljuk magunkat, hogy e veszteséget, kereskedői becsületünk és egyéb érdekeink veszélyeztetése nélkül sőt ezek emelésével, általános kereskedelmi viszonyaink czélszerű rendezése bőven kárpótolandja.

Strelisker M.

R. — 1865. Apr. 22. — Szentgyörgyvásárunknak a mai nappal vége. Eredményét a lehető legroszabbnak nevezhetjük, miután az üzlet semmi ágában, említésre méltó mozzanat nem történt. — A gyártmányos nagykereskedők, már előre csekély üzletre számítottak, s annál fogva felényi árut hoztak piacra mint egyébkor. Azonban e felényi is fölösleges volt, miután a vidékről kevés vevő érkezett, s ezek is gyengén vásároltak, csupán a legszükségesebb tavasi cikkekkel látván el magokat. Bukottakkal történt néhány kiegyezkedés, hitelezők és adósok kölcsönös igyekezete folytán, mindkettő megelégedésére. — Terményüzletben még nagyobb csend uralkodott; minek oka, részint az itteni pénzügyi szükség, részint ez üzlet általános pangása. Gyapjában 100 m. hibátlan egynyiratu, és 100 m. homokos egynyiratu kívül, melyből az első 93, a második 70 frtjával kell, nem történt lényeges eladás. Idei gyapjura előre történt megalkuvásoknál, 25—30 frtnyi árleszállás volt mázsánkt, a mult évi árakhoz képest. — Juhbőrből mintegy 50—60,000 darab adatott el, a kétnyiratu, 1 f. 36—50 krjával, az egynyiratu 1 frt 80 kr. — 2 frt 20 krjával. Nyersbőr szép mennyiségben volt kiállítva s adatott el nyomott árán. Ökörbőr 25—25 frt tehénbőr 15 frt lóbőr 5 1/2—6 frt párka. Bonyubőr mázsája 75 frt. — Szalonon a készletünk tetemes, egy harmada tökéletesen elég a vidék igényeinek kielégítésére, a többire nézve pedig a szokott forgalomban bizunk, ámbár ez az idén gyengébb mint máskor. Vásár alatt legfőlebb 300 m. fele fehérré, fete kékes, jött, s az első 13—14, a második 12 1/2—13 frtjával, vevőre talált. — Ujrepeze köblére 12 frtjával kötött ugyan alku, de ez ár nem lehet irányadó, mert az eladók inkább csak az összeg előrefelvetése végett egyeztek ilyen alkuba. Egyébiránt vidékünkön csekély repczetermesek van az idén kilátás, és gazdálkodóink legalább is a tavalihoz hasonló árra számítanak. Egyéb gazdasági termények üzlete folyvást igen gyenge üzletű, s forgalmára, a vetések kedvező állása és a aratás reménye hátráltató befolyást gyakorol. Névleges árak: 84—86 -tos méreje 3 frt. 40—60 kr. 78—80 -tos roz 1 frt. 70—80 kr. tengeri 1 frt. 90 kr. — 2 frt. árpa 1 frt 45—50 kr. zab 1 frt 35—40 kr. — Szesz, mely egyébkor a terményvásár üzleti cikke szokott lenni, most egészen elhanyagoltatott. Képzeltetni a nagy pénzügyi szükség, mikor 30 fok, s

régi magyar itcze 16 krajzáros kínálatai el nem fogadtattak. — A slivoviczot sem keresték jobban és itcz. 21—22 kr. csak névleges ár. — Legjobb vásárak örvendettek: ágytoll, melynek csekély készlete magas értékre emelkedett és pedig: pehely 140—160 frt. fosztatlan 80—100 frt. fosztott 61—70 frt. — és vadbőrök, melyekből nemkülönben keveset hoztak vásárra és következő áron adtak el: száz darab nyulbőr 28 frt. egy pár rókabőr 11 frt. görény 1 frt. 60. nyusztmenyét 17 frt. nyest 14 frt. és borz. 4 frt.

Nyilvános számadás.

Szinigazgató Reszler ur, 69 frt 10 krt küldött be hozzánk, mint a f. hó 21-dikén rendezett színelőadás tiszta jövedelmét; mely összeget, az adományozó kívánata szerint, a kistemplomépítés javára, egyh. pénztárnok Somogyi András urnak, azonnal kézbesítettünk.

A „Hortobágy“ szerkesztősége.

Kiadó: a debreczeni Szindgyegylet.
Szerkesztő: Illésy György.

Nyilatkozat.

Gerébi Fülöp ur e lapokban a hirdetések közt nevemet olyformán használván fel, mintha azon kereskedés melynek „Csanak József és Társa“ volt a czege, már csak volt volna, különösen vidéki t. cz. vevőim netaláni félreértések megelőzése tekintetéből szükségesnek tartom kijelenteni, hogy saját nevem alatt kereskedésemet folytatni meg nem szüntettem és gondos leszek, hogy kiszolgáltatásaimmal az irántam nyilvánult bizalmat ezutánra is megtartsam, s arra minél inkább érdemesnek bizonyuljak.

Csanak József.

62^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A. asztali daru nagy szemű	13 frt. 80 kr
B. ugyanaz apró	13 „ 80 „
C. dara középszerű	11 „ 60 „

0. királyliszt	12	80
1. lángliszt	11	40
2. montliszt	10	40
3. zsemlyeliszt	9	60
4. fehérkenyérliszt 1-ső rend	7	60
5. ugyanaz 2-dik	5	80
6. barnakenyérliszt	4	80
Kétszeresliszt	5	70
Rozsliszt 1-ső rendű	6	60
Rozsliszt 2-dik rendű	4	frt. — kr.
00. árpakása	14	—
0. árpakása	13	—
1. árpakása	11	—
2. árpakása	9	—
3. árpakása	6	50
4. árpakása	6	—
Árpaliszt	2	—
Derce	2	—
Lábliszt	1	80
Korpa	1	60
Buzaalj	2	—

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárja.

Debreczen 1868. Apr. 18.

MENNYENBEN

a tiszavidéki paspályán, 1863-dik év Május 1-jétől kezdve érvényes az 1863-dik nyárihavakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé.			
Bécs	8 óra	perc este	7 óra 45 perc. reg.
Pest	6	25	5 35
Czegléd	9	27	8 24
Szolnok	10	27	9 24
Püsp.-Ladány	1	26	1 20
Debreczen	3	—	1 47
Tokaj	5	25	3 5
Miskolcz	7	24	11 3
Forró-Encs	8	33	12 52
Kassa	9	56	—
Püsp.-Ladány ind.	1	53	40
B.-Ujfalu	2	45	3 6
Nagyvárad	3	45	4 40
II. Arad felé.			
Bécs	8 óra	perc este	7 óra 45 perc. reg.
Pest	6	25	5 35
Czegléd	9	42	8 39
Szolnok	10	40	10 11
Mező-Tur	11	45	12 14
Csaba	1	23	3 9
Arad	3	3	6 3
III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.			
Kassa	5 óra	21 perc reg.	11 óra — perc. déle.
Forró-Encs	6	34	1 3
Miskolcz	7	52	3 2
Tokaj	9	35	5 35
Debreczen	12	12	10 29
Püsp.-Ladány	1	45	12 óra 56 perc
Szolnok	4	44	4 43
Czegléd	5	41	5 54
Pest	8	37	8 45
Bécs	6	—	6 33
Nagyvárad	11	12	9 30
B.-Ujfalu	12	5	11 3
Püsp.-Ladány	12	54	12 16
Czegléd	5	41	5 54
IV. Aradról Pest és Bécs felé.			
Arad	12 óra	41 perc. déle.	8 20
Csaba	2	14	11 13
Mező-Tur	3	50	2 3
Szolnok	5	9	4 12
Czegléd	5	56	5 39
Pest	8	37	8 45
Bécs	6	—	6 33

A körállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról Szekesre, naponta este 6 órakor. Az utolsó félvétel a szombati korlátozás. Nyíregyházáról Szekesre, vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Beregszászra, naponta reggel 7 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Nagyváradról Nagyváradra, hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Nagyváradról Kézdivásárhelyre, naponta este 6 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Tokajról Ujfehértóra, naponta este 7 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Kassa-ról Lőrinczre, naponta éjjeli 12 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Kassa-ról Prémányra, szerdán és szombaton délután 2 órakor. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Kassa-ról Szigetvárra, naponta éjjeli 11 óra 45 perccel. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott. Kassa-ról Munkácsra, naponta éjjeli 11 óra 55 perccel. Az utolsó félvétel 3 személyre korlátozott.

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNYEK.

Ezennel bátorkodom a t. cz. közönséget a legjobb

Cuba Menádobol,

a legújabb párisi modorban, gőz által perkelt s darált kész

Császárkávéra,

Böttcher és társától Bécsben, mely minden füge vagy másnemű pótlék keveréktől ment, tisztelettel figyelmeztetni.

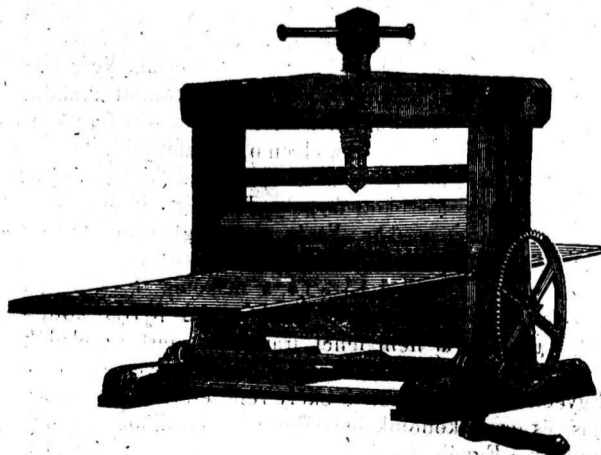
A főraktár létezik, alólírotnak piacutczai Schéfferféle házban létező kereskedésében, ahol is a kávégyári áron kapható.

Denhof Lázár.

Továbbá boltheli tartály (stellage) és áruasztal (pudli) jutányos áron megvehető.

Ruganyos mangorlók

külöfélé alakban, kaphatók alólírtaknál, jutányos áron.

Miután e mangorlók észszerűségéről, saját házunknál egy évi használat után teljesen meggyőződünk: lelkiismeretesen ajánlhatjuk azokat, annál inkább, mert az eddig ismert, nehéz kövekkel terhelt mangorlók, mind jutányosság, mind észszerű s könnyű bántamódra nézve, sokkal felülmulják; annyira, hogy a ruganyos mangorlón egy 10—12 éves gyerek bátran mangorolhat, míg az eddig ismert, hengeres mangorlók kezeléséhez két erős eseléd szükségeltetik; továbbá alakjuk igen esinos, úgy, hogy akármely lakoszobában, diszes butorul állhatnak, mivel egy-egy, csak két lábnyi térséget foglal el.

Nemes Gábor és társa

vaskereskedők Debreczenben, a czeglédutca szögletén.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1862. évi novemberhó 17 n. 14464 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Policz Mór pesti kereskedő mint felperes részére, Weis Mózses és Fia helybeli lakosok mint alperesektől 8000 frt váltói tartozás s járuléki erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen 12 db. különféle s összesen 4000 frt név értékű államkötelezvények a debreczeni kir. váltótörvényszék tárgyaló teremében folyó évi áprilhó 27, napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett el fognak adani. — Mire a venni kívánók meghívhatnak.

Debreczen, 1863. áprilhó 23.

Mocsy József
váltótörvényszéki kiküldött-végrehajtó tag.

ad Nr. 2732. Cs. k. szab. tiszavidéki vasutársulat.

Az igazgatótanács határozata következtében, s hivatkozva az alapszabályok 25 és 26-dik §§-aira, alólírt igazgatóság tisztelettel meghívja a t. cz. részvényeseket, az 1862. április 30-kán délelőtti 10 órakor, Bécsben, a társulat teremében (belváros, Seilerstätte, 915 sz.) tartandó hetedik rendes közgyűlésre.

Bécs. 1863. Márczius 29.

A cs. k. szab. tiszavidéki vasut igazgatósága.

Hirdetés.

A Nagyméltóságú Ebeczki Tihanyi család biharmegyei osztatlan birtokához tartozó s Hozsupályival határos úgy nevezett fehértói pusztai szántó és kaszáló földekből álló rész birtok, — ide nem értve a konyári vagy Sóstói fűrdőt — 1863-dik évi október 1-ső napjától; továbbá a köbökuti és Sváb olasz határban levő szántóföldek és belsőségek a folyó 1863-dik évi nov. 1-ső napjától három egymás után következő évre haszonbérbe adandók lévén: a bérleti kívánók családi ügyvéd Udvarhelyi Károlynál, Debreczenben, Nagyhatvanutca 1538. szám alatt, hol egy-szersmind a bérlet feltételeire nézve is tudomás szerezhető, mindenkor jelentkezhetnek.

Debreczen. 1863. Ápril 3.

„BIHAR“

ezimű Nagyváradon hetenkint kétszer megjelenő politikai, kereskedelmi és társadalmi lap a biharmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye Györfy Gyula szerkesztése mellett, az eddig tanusított szabadelvű irányban jövő januárhó 1-től kezdve második évi folyamába lépett.

Előfizetési árak:

Egy évre 10 frt. fél évre 5 frt. évnegyedre 2 frt. 50 kr.

Az előfizetési összegek alólírt kiadóhivatalához bérmentve küldendők.

A „Bihar“

kiadó hivatala. Nagyváradon, Sasutca 12. sz.